

अ. क्र. घटकाचे नाव

- 1] प्रस्तावना
- 2] मंत्रत्व
- 3] उद्दिष्ट्ये
- 4] प्रकार व स्रोत
- 5] परिणाम
- 6] उपाययोजना
- 7] मृदा प्रदूषणाच्या प्रवा तसेच जनप्रदुषणास
संबंध
- 8] निष्कर्ष

प्रस्तावना :-

पृथिवीविराजत असणोर काहि नैसर्गिक घटक तसेच मानव निर्मित घटक जेव्हा पृथिवीविराजत हाती पोहचवतात तेव्हा पृथिवीविराजतमहये अस्तीत्वांत हाती असणाऱ्या अनेक घटकांमहये उत्तममत्तोल निर्माण होतो. उगाणी त्याच्या परिणाम हा त्या घटकांच्या मुख्यतवे जैविक घटकांच्या अस्तित्वावर होतो. आज पृथ्वीवर अनेक नैसर्गिक आणी मानवनिर्मित घटकांच्या परिणाम होऊन मानवांसमोर मोठ-मोठ्य पृथिवीविराजत समस्या निर्माण झाल्या आहेत. मृदा प्रदूषण ही एक त्यांपैकी समस्या आहे. सर्वसाधारणपणे कोणत्याही वस्तूचे किंवा पदार्थाचे झालेले. दूषीकरण म्हणजे. पृथिवीविराजत प्रदूषण होय. पृथिवीविराजत प्रदूषण हे नैसर्गिक घटकांमुळे किंवा मानवाच्या कृतीमुळे निर्माण होतो. विषारी घटक जमिनीत नैसर्गिकीत मृदा प्रदूषित होते. यातूनच भूमि प्रदूषणाच्या समस्या निर्माण होते.

महत्त्व :-

पृथ्वीवर इतर धरकाप्रमाणेच हा
वेधियेन एक महत्त्वाचा धरक उगरे.
परंतु, आज उदयोग धरक्यातून वाढर
पडणारे सांडपाणी प्रक्रिया न करुन
जसेच्या तसे जमिनिमध्ये सांड्याव्याने
मोठ्या प्रमाणावर मानी पडून धडून
येते. त्याचप्रमाणे शेतीमध्ये रासायनिक
खताचा वापर जास्त केल्याने नैसर्ग
कचरा जाकल्याने मृदा प्रदूषित होते.
वाढत्या लोकसंख्येचा विचार केला
असता निवारा उपलब्ध केला जातो.
त्यासाठी मोठ्या प्रमाणात जंगलतोड
केली जाते. परंतु मोठ्या प्रमाणात
जंगलतोडीमुळे जमिनिची धूप मोठ्या
प्रमाणे होते. मृदेचे प्रदूषण रेषवण्यासाठी
मृदा प्रदूषणाचे स्त्रोत शोधून त्याचे
निर्मूलन कशा प्रकारे करता येईल
थावर उपाय शोधले गरजे उगरे.
ज्याप्रमाणे सजिवनी हवा व
पाणी अंत्ययत म्हणताचे उगरे.

मृदा तय्यार होव्याच्या प्रक्रिया
अंत्यत मंद गतिने सुरु असते.
कि माती एक अप्रुनविशीकरणीय स्त्रोत.
म्हणून विकली जाते. सर्व सजिव
सृष्टीच्या कल्याणासाठी मानवाची
पयविरणाप्रति, सकारात्मकता भुमिका
असणे गरजेचे आहे. अंत्यक
गरजेचे आहे. माती खुप मोल्यवान
आहे. म्हणून मृदा प्रदूषणाच्या
अभ्यास करणे आज महत्वाचे
ठरत आहे.

उद्दिष्ट्ये :-

- * मृदा प्रदूषण संकल्पना द्यावे.
- * मृदा प्रदूषणाचे प्रकार आणि स्रोत याबाबत सविस्तर माहिती.
- * मृदा प्रदूषणामुळे होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास करावा.
- * मृदा प्रदूषण रोखण्यासाठी करण्यात येणाऱ्या उपाय-योजनांची माहिती द्यावे.
- * मृदा प्रदूषणामुळे होणारे नुकसान.
- * मृदा प्रदूषणामुळे हवा तसेच जलप्रदूषण यांच्याशी असणाऱ्या संबंध.

**Maharashtra Mahavidyalaya
Nilanga, Dist. Latur**

NAAC Re-Accredited "B" Grade (CGPA - 2.67)

स्वा. रा. ती. म. विद्यापीठ, नांदेड कडून शी. वर्ष २०१२-१३ चे उत्कृष्ट महाविद्यालय (आमीण)
म्हणुन पुरस्कार प्राप्त (रोख रु. २५,०००/- आणि सन्मानपत्र)

Affiliated to

**Swami Ramanand Teerth Marathwada
University, Nanded**

Tutorial Book

Academic Year 20²³ - 20²⁴

Name MHETRE SARIKA RAMESH

Class B.Sc T.Y

Subject Enviromental project

Semester V Paper No. _____

Title of Tutorial

1) soil pollution

2) _____

Semester _____ Paper No. _____

Title of Tutorial

1) _____

2) _____